

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/23/2024
Identifikačné číslo spisu:	8121205653
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8121205653.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N., narodeného Z., zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Fecilňákom, Prešov, Jesenná 8, proti žalovanému Mesto Prešov, Prešov, Hlavná 73, IČO: 00327646, zastúpenému advokátom JUDr. Alojzom Naništom, Prešov, Sládkovičova 8, o určenie vlastníckeho práva s prísl., vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/58/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. augusta 2023 sp. zn. 2Co/47/2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 09. mája 2022 č. k. 29C/58/2021-142 žalobu zamietol; a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa domáhal svojho nároku na základe toho, že vydržaním nadobudol vlastnícke právo k novovytvoreným parcelám C KN 3622/50 a C KN 3622/49 podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX. Vec právne posúdil podľa § 126 a § 134 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k sporným pozemkom, ktoré mal nadobudnúť vydržaním na základe kúpnej zmluvy z 30. 07. 1998. Mal za nesporné, že žalobca od svojho právneho predchodcu kúpnu zmluvou z 30. 07. 1998 nadobudol do podielového spoluvlastníctva parcely vedené na LV č. Z., kat. úz. D., a to parcely 3145/1,2,3 a 6. Následne na základe geometrického plánu č. XXX/XX boli tieto parcely rozdelené na parcely 3145/1,2,3,6,8-21. Tento geometrický plán bol podkladom pre dohodu o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva medzi žalobcom a druhým podielovým spoluvlastníkom z 21. 12. 1998, na základe ktorej žalobca do svojho výlučného vlastníctva nadobudol parcely 3145/2, 3145/15, 3145/19 a 3145/20. Ďalším geometrickým plánom č. X/XXXX došlo k rozdeleniu parcely 3145/20 na parcelu 3145/20 a 3145/22. Všetko kat. úz. D.. Žalobca tvrdil, že do vykonania ROEP medzi parcelami 3145/22, 3145/18 a parcelou žalovaného 3622/1, resp. KN E 966/1 neexistovali zbytkové parcely označené ako KN E 535/1, 536/1 a 537/2 s tým, že jeho právny predchodca bol vlastníkom uvedených pozemkov až po hranicu s

parcelou mpč. Z., t. č. KN E 966/1. Uvedené pozemky boli zo strany jeho právneho predchodcu oplotené a v hranici uvedeného oplotenia tieto pozemky užíva od 30. 07. 1998.

1.2. Podľa súdu prvej inštancie z predložených geometrických plánov č. Z. . a č. Z., ako aj nadobúdacích titulov vlastníckeho práva žalobcu k pozemkom č. XXXX/XX, XX a XX však nevyplýva, že by v rámci ROEP došlo k zmene výmer, resp. hraníc pozemkov oproti stavu v čase ich nadobudnutia. Z toho teda vyplýva, že pokiaľ ide o žalobcom označované tzv. zbytky mpč. parciel, tieto ani čiastočne neboli vytvorené z parciel, ktoré vlastnícky nadobudol žalobca do podielového spoluvlastníctva ešte kúpnu zmluvou 30. 07. 1998. Pritom je vylúčené, aby sa mohol domnievať, že mu na základe tohto nadobúdacieho titulu vlastnícky patria aj parcely č. 3622/49 a 3622/50 vytvorené geometrickým plánom č. XXX/XXXX, a to v hraniciach zobrazených v grafickej časti tohto geometrického plánu. Dobromyseľnosť žalobcu, že mu sporné pozemky vlastnícky patria je spochybnená aj jeho meniacimi sa skutkovými tvrdeniami v priebehu realizácie procesného postupu podľa § 167 CSP. Žalobca pôvodne tvrdil, že jeho právnomu predchodcovi vlastnícky patrili parcely až po hranicu parcely mpč. Z. (parcela žalovaného), ktorej má zodpovedať parcela KN C 3622/1. Z toho dôvodu sa domáhal určenia vlastníckeho práva k parcelám KN E 537/2, 535/1 a 536/1 o výmere 45 m². Súčasne tvrdil, že ide o parcely, ktoré sa nachádzajú nielen vo vnútri areálu, teda z vnútornej strany oplotenia, ale aj za týmto oplotením. Geometrický plán č. XXX/XXXX, na základe ktorého sa žalobca domáha určenia vlastníckeho práva k sporným pozemkom, je však v rozpore s uvedenou argumentáciou, keďže prevažná časť výmery sporných pozemkov je vytvorená z parcely KN E 966/1, ktorej zodpovedá parcela KN C 3622/1. Oproti pôvodnej žalobe sa už žalobca domáha určenia vlastníckeho práva k sporným pozemkom o výmere 124 m² za súčasného tvrdenia, že sporné pozemky sa nachádzajú iba vo vnútri areálu, teda z vnútornej strany oplotenia. Z toho bolo možné vyvodiť jednoznačný záver, že dlhodobá držba sporných pozemkov žalobcom bez toho, že by bola preukázaná skutočnosť, ktorá mohla u neho vyvolať presvedčenie, že sa stal ich vlastníkom, teda aspoň existencia domnelého právneho dôvodu, nepostačovala pre ustálenie splnenia podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.3. O trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP a úspešnému žalovanému voči neúspešnému žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 23. augusta 2023 sp. zn. 2Co/47/2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; a žalovanému priznal voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že v závislosti od vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne akcentoval, že žalobca nepreukázal, že by z jeho strany boli splnené podmienky vydržania, tak ako to predpokladajú citované zákonné ustanovenia. Z obsahu nadobúdacích titulov vlastníckeho práva žalobcu k pozemkom č. Z. a Z./XX, kat. úz. D. a geometrických plánov č. XXX/XX a X/XXXX nevyplývalo, že by ním označované tzv. zbytkové mpč. parcely boli aspoň sčasti vytvorené z parciel, ktoré nadobudol do podielového spoluvlastníctva ešte kúpnu zmluvou z 30. 07. 1998. Z týchto dôkazov teda nevyplývalo, že by v rámci ROEP v kat. úz. D. došlo k zmene výmery, resp. hraníc pozemkov žalobcu oproti stavu v čase, kedy ich nadobudol do spoluvlastníctva. Aj s ohľadom na hranice a polohové určenie novovytvorených parciel č. 3622/49 a 3622/50 podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX oproti stavu nadobudnutých a graficky vyjadrených pôvodných parciel v geometrickom pláne č. XXX/XX a č. X/XXXX sa žalobca nemohol domnievať, že mu sporné nehnuteľnosti na základe pôvodného nadobúdacieho titulu aj vlastnícky patria, čo prvoinštančný súd správne zdôraznil. Je napokon opodstatnený aj jeho poukaz na odlišné skutkové tvrdenia žalobcu v priebehu sporu, keď pôvodne argumentoval, že jeho právnomu predchodcovi vlastnícky patrili parcely až po hranicu pôvodnej mpč. XXX, resp. KN E 966/1, kat. úz. D. (vlastníctvo žalovaného) s tým, že ide o parcely nachádzajúce sa aj za oplotením areálu (č. l. 116) a následne tvrdil, že sporné pozemky sú situované iba z vnútornej strany oplotenia, postaveného ešte jeho právnym predchodcom. Napokon obsah geometrického plánu č. XXX/XXXX potvrdil, že prevažná časť výmery pozemkov tvoriacich predmet konania, je vytvorená z parcely žalovaného KN E 966/1, ktorej zodpovedá parcela KN C 3622/1 kat. úz. D., ktorá nebola predmetom kúpnej zmluvy z 30. 07. 1998. Všetky tieto skutočnosti tak potvrdzujú záver, že aj prípadná dlhoročná držba sporných nehnuteľností žalobcom bez preukázania skutočnosti, ktorá mohla vyvolať u neho presvedčenie, že sa stal ich vlastníkom, nepostačuje pre splnenie podmienok

nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním.

2.2. K ďalším odvolacím námietkam žalobcu je potrebné dodať, že dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu. Zároveň platí, že v súvislosti s rozhodnutím súdu, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná, a ktoré nie znamená, že strana konania nesmie byť týmto rozhodnutím znevýhodnená oproti druhej strane konania. Pokiaľ súd prvej inštancie nevykonával navrhovanú ohliadku nehnuteľnosti na mieste samom, svoj postup odôvodnil na pojednávaní konanom dňa 09. 05. 2022 s poukazom na to, že návrhy na vykonanie dokazovania sú strany povinné predkladať alebo označiť ich v rámci postupu podľa § 167 CSP, pričom dôkazy, ktoré takýmto spôsobom navrhnuté neboli a na strane navrhovateľa dôkazu neexistovali akékoľvek objektívne skutočnosti, ktoré by mu pri navrhnutí takéhoto dôkazu bránili, súd nie je povinný vykonať v zmysle postupu § 153 CSP najmä ak by si to vyžadovalo ďalšie odročenie pojednávania. Pokiaľ teda prvoinštančný súd zamietol návrh na vykonanie ohliadky, tento svoj postup odôvodnil a v tejto súvislosti konal v rámci svojej právomoci. Za situácie, že správne je rozhodnutie súdu prvej inštancie aj o trovách konania s poukazom na všetky uvádzané dôvody, rozsudok potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

2.3. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovanému ako úspešnému účastníkovi odvolacieho konania patrí vo vzťahu k žalobcovi náhrada trov v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f), § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Dovolateľ vymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej závisel napadnutý rozsudok, a to: „Môže kúpa celého oploteného areálu založiť právny titul a tiež dobrú vieru nadobúdateľa, že v rámci oplotenia areálu je vlastníkom všetkého čo sa v ňom nachádza? Inak povedané, splnil žalobca v prejednávanej právnej veci zákonné podmienky na vydržanie sporných pozemkov?“. Žalobca uvádza, že odvolací súd rozhodol v rozpore s nálezom Ústavného súdu SR (ďalej aj „ÚS SR“) sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. 11. 2018, s rozsudkom NS SR sp. zn. 5Cdo/280/2007 z 30. 06. 2008 či tiež s rozsudkom NS SR sp. zn. 4Cdo/150/2014 z 23. 06. 2016, uznesením NS SR sp. zn. 4Cdo/283/2009 z 27. 10. 2010 alebo uznesením NS SR sp. zn. 5Cdo/210/2019 z 12. 08. 2021. Dovolateľ má za to, že v jeho prípade boli splnené ako subjektívne, tak aj objektívne okolnosti na to, aby mohol byť považovaný za držiteľa v dobrej viere. Subjektívne bol žalobca už od podania žaloby presvedčený, že je (spolu)vlastníkom všetkých nehnuteľností až po cestu, až po pozemok žalovaného KN-E č. 966/1 (KN-C č. 3622/1). Žalobca nevedel, že pozemok žalovaného netvorí len cesta, nevedel, že jeho časť sa nachádza vo vnútri areálu žalobcu. Objektívne tomuto svedčí skutočnosť, že žalobca nadobudol predmetný areál od právneho predchodcu, ktorý vykúpil všetky pozemky až po cestu pričom areál oplotil. Žalobca nespochybňoval svoje vlastnícke právo k pozemkom v areáli a v nepretržitej držbe ho nikto nerušil. V prejednávanej veci sa pri porovnaní žalobcom kúpeného súboru nehnuteľností a pozemkov (na základe zmluvy z roku 1998) so spornými pozemkami jedná o naozaj nízku výmeru, pri ktorej nebol zo strany žalobcu dôvod k akejkolvek (nieto ešte zvýšenej) ostražitosti, pretože bol presvedčený, že nadobudol sporné pozemky až po cestu, ktorá sa v skutočnosti naozaj nachádza až za oplotením žalobcu. Pri posudzovaní dobromyseľnosti držby zohráva úlohu aj tvar a umiestnenie pozemku, oplotenie pozemku a rozsah užívania právnymi predchodcami. KS PO jednotlivé súvislosti neposudzoval, pristúpil len k aprobavaniu právnych záverov OS PO. KS PO posúdil prejednávanú právnu vec nesprávne, pretože žalobca celkom jednoznačne preukázal existenciu domnelého právneho titulu. Právnym titulom držby sporných pozemkov nachádzajúcich sa v areáli žalobcu je celkom jednoznačne kúpna zmluva z roku 1998 - ako nadobúdací titul ku skutočne vlastneným pozemkom, pričom tento právny titul je postačujúci aj pri vydržaní sporných pozemkov.

3.2. Podľa dovolateľa odôvodnenie napadnutého rozsudku v časti posudzujúcej možnosť vydržania vlastníckeho práva žalobcu vo vzťahu k sporným pozemkom a tiež skutočnosť, že KS PO sa žiadnym

spôsobom nevysporiadal s jednotlivými odvolacími námietkami žalobcu, keď len bez ďalšieho prebral právne závery súdu prvej inštancie má za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa základné náležitosti súdneho rozhodnutia stanovené právnymi predpismi a ustálenou judikatúrou, je prejavom svojvôle a porušením práva žalovaného na spravodlivý proces. Námietku nesprávne zisteného skutkového stavu riešil KS PO obsahlo, avšak špecificky vo vzťahu k prejednávanej právnej veci uvádza len jediné, a síce, že z obsahu spisu mal KS PO za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola. Vo vzťahu k námietke nesprávneho právneho posúdenia KS PO (bod 10. napadnutého rozsudku) uviedol, že OS PO zo skutkového stavu vyvodil správny právny záver. KS PO sa dostatočne nevysporiadal ani s námietkou nevykonania dôkazu obhliadkou na mieste samom.

3.3. Dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; alebo ak nemožno dosiahnuť nápravu iba zrušením napadnutého rozsudku, aby zrušil nielen napadnutý rozsudok, ale aj rozsudok okresného súdu a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je dôvodné v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok, náležitosti v zmysle § 393 CSP. V posudzovanom prípade je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Ak žalobca odvodzuje svoje vlastnícke právo od kúpnej zmluvy, potom nadobudol do vlastníctva to, čo je v kúpnej zmluve špecifikované ako predmet kúpy. Podľa žalovaného pre záver o splnení podmienok na vydržanie vlastníckeho práva je nevyhnutné vyhodnotiť všetky vykonané dôkazy, čo však nie je a ani nemôže byť úlohou dovolacieho súdu. Takto formulovaná otázka je otázkou skutkovou, ktorou žalobca žiada, aby dovolací súd hodnotil vykonané dokazovanie.

4.1. V posudzovanej veci dovolanie žalobcu nie je odôvodnené prípustným dovolacími dôvodmi, preto žalovaný žiada dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietnuť, a žiada priznať voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Pretože dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

10. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

12. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca namietal nepreskúmateľnosť a nedostatočnosť dôvodov odvolacieho rozhodnutia, pričom najmä poukazoval na to, že odvolací súd sa nedostatočne zaoberal námietkou nesprávne zisteného skutkového stavu; námietkou nesprávneho právneho posúdenia, kde uviedol, že okresný súd zo skutkového stavu vyvodil správny právny záver; a dostatočne sa nevysporiadal s námietkou nevykonania dôkazu obhliadkou na mieste samom.

13. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejmé právne úvahy odvolacieho aj okresného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru. Súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom uviedli, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzali, ako ich vyhodnotili, jasne a zrozumiteľne vysvetlili, ktoré skutočnosti vzali za preukázané, teda z akého skutkového stavu veci vychádzali, ktoré ustanovenia zákona aplikovali a ako vec právne posúdili, a zároveň sa vysporiadali s podstatnými vyjadreniami a námietkami strán konania.

14. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd na zdôraznenie vecnej správnosti v súvislosti s odvolacími námietkami v odôvodnení napadnutého rozsudku v bodoch 11. až 18. opätovne konštatuje vykonané dôkazy a v bode 23. odôvodnenia tieto dôkazy hodnotí v kontexte zákonných podmienok vydržania.

14.1. Odvolací súd dostatočným spôsobom dôvodil, že „v závislosti od vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne akcentoval, že žalobca nepreukázal, že by z jeho strany boli splnené podmienky vydržania, tak ako to predpokladajú citované zákonné ustanovenia. Z obsahu nadobúdacích titulov vlastníckeho práva žalobcu k pozemkom č. kat. úz. D. a geometrických plánov č. XXX/XX a X/XXXX nevyplývalo, že by ním označované tzv. zbytkové mpč. parcely boli aspoň sčasti vytvorené z parciel, ktoré nadobudol do podielového spoluvlastníctva ešte kúpnu zmluvou z 30. 07. 1998. Z týchto dôkazov teda nevyplývalo, že by v rámci ROEP v kat. úz. D. došlo k zmene výmery, resp. hraníc pozemkov žalobcu oproti stavu v čase, kedy ich nadobudol do spoluvlastníctva... Je napokon opodstatnený aj jeho poukaz na odlišné skutkové tvrdenia žalobcu v priebehu sporu, keď pôvodne argumentoval, že jeho právnomu predchodcovi vlastnícky patrili parcely až po hranicu pôvodnej mpč. XXX, resp. KN E 966/1, kat. úz. D. (vlastníctvo žalovaného) s tým, že ide o parcely nachádzajúce sa aj za oplotením areálu (č. l. 116) a následne tvrdil, že sporné pozemky sú situované iba z vnútornej strany oplotenia, postaveného ešte jeho právnym predchodcom. Napokon obsah geometrického plánu č. Z./Z. potvrdil, že prevažná časť výmery pozemkov tvoriacich predmet konania, je vytvorená z parcely žalovaného KN E 966/1, ktorej zodpovedá parcela KN C 3622/1 kat. úz. D., ktorá nebola predmetom kúpnej zmluvy z 30. 07. 1998.“

14.2. Odvolací súd tak dospel k záveru, že „aj prípadná dlhoročná držba sporných nehnuteľností žalobcom bez preukázania skutočnosti, ktorá mohla vyvolať u neho presvedčenie, že sa stal ich vlastníkom, nepostačuje pre splnenie podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním.“

15. Odvolací súd sa dostatočným spôsobom zaoberal vo svojom rozhodnutí v bode 25. aj námietkou nevykonania dôkazu obhliadkou na mieste samom, kde konštatoval, že „Pokiaľ súd prvej inštancie nevykonanú navrhovanú ohliadku nehnuteľnosti na mieste samom, svoj postup odôvodnil na pojednávaní konanom dňa 09. 05. 2022 s poukazom na to, že návrhy na vykonanie dokazovania sú strany povinné predkladať alebo označiť ich v rámci postupu podľa § 167 CSP, pričom dôkazy, ktoré takýmto spôsobom navrhnuté neboli a na strane navrhovateľa dôkazu neexistovali akékoľvek objektívne skutočnosti, ktoré by mu pri navrhnutí takéhoto dôkazu bránili, súd nie je povinný vykonať v zmysle postupu § 153 CSP najmä ak by si to vyžadovalo ďalšie odročenie pojednávania. Pokiaľ teda prvoinštančný súd zamietol návrh na vykonanie ohliadky, tento svoj postup odôvodnil a v tejto súvislosti konal v rámci svojej právomoci.“

16. V reakcii na dovolacie argumenty žalobcu dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobca preto neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo, na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

16.1. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Žalobca preto neopodstatnene namieta existenciu tejto vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť jeho dovolania aj z ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

18. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

18.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

20. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“, a to ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnú, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1Cdo/126/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/221/2017).

21. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, ktorá v dovolacom konaní ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia mal dovolateľ na mysli. V opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom predpokladaný cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinstančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný svojvoľný dovolací prieskum priečiaci sa nielen, vo všeobecnosti, novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale konkrétne aj cieľu sledovanému

ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 3Cdo/6/2017).

22. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne. Najvyšší súd uvádza tiež to, že pokiaľ dovolateľ namieta nesprávnosť alebo nepodloženosť niektorých skutkových záverov súdov, neprípustne tým predkladá na dovolací prieskum skutkové, nie právne otázky. Dovolací súd je pritom viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

23. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnou, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

24. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „ústavný súd“) zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022-15, ktorý uviedol, že: „... k odmietnutiu dovolania pre nespĺnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku, ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto, aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie vecí, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť ...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020)".

25. Vo svetle horeuvedeného pristúpil dovolací súd k preskúmaniu prípustnosti podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu, vymedzeného dovolateľom.

26. Pri posudzovaní podaného dovolania podľa obsahu je zrejmé, že dovolateľ uvádza ako právnu otázku: „Môže kúpa celého oploteného areálu založiť právny titul a tiež dobrú vieru nadobúdateľa, že v rámci oplotenia areálu je vlastníkom všetkého čo sa v ňom nachádza? Inak povedané, splnil žalobca v prejednávanej právnej veci zákonné podmienky na vydržanie sporných pozemkov?“.

27. Čo sa týka uvedeného, z námietok dovolateľa vyplýva, že v danom prípade ide o otázky skutkové. Dovolateľ preto nesprávne právne posúdenie vecí odôvodňuje spochybnením skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií. Dovolací súd zdôrazňuje, že takéto v dovolaní nastolené otázky, ktoré majú skutkovú (nie právnu) povahu, nemôžu byť relevantné z hľadiska § 421 ods. 1 CSP a nemôžu viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalobcu v zmysle tohto ustanovenia.

27.1. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma

právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

28. Dovolací súd zastáva názor, že vyhodnotenie skutkového stavu, a to vyhodnotením, či kúpa celého oplateného areálu môže založiť právny titul a tiež dobrú vieru nadobúdateľa, a či sú splnené zákonné podmienky na vydržanie sporných pozemkov, sú otázkami skutkovými a ich riešenie jednoznačne vychádza zo skutkových zistení zodpovedajúcich tomu-ktorému prípadu. Zodpovedanie predmetných otázok sú výsledkom vykonaného dokazovania v danom spore. Tým, že dovolateľ sa nestotožňuje so závermi odvolacieho súdu v podstate spochybňuje jeho skutkové závery.

28.1. Zároveň dovolací súd poukazuje aj na vyhodnotenie skutkového stavu odvolacím súdom, že obsah geometrického plánu č. XXX/XXXX potvrdil, že prevažná časť výmery pozemkov tvoriacich predmet konania, je vytvorená z parcely žalovaného KN E 966/1, ktorej zodpovedá parcela KN C 3622/1 kat. úz. D., ktorá nebola predmetom kúpnej zmluvy z 30. 07. 1998. Bolo zrejmé, že žalobca kúpnu zmluvou z 30. 07. 1998 nekupoval „oplotený areál“, ale nehnuteľnosti tak ako boli špecifikované v bode I. kúpnej zmluvy, pričom ich kupoval do podielového spoluvlastníctva. Parcely, ku ktorým žiadal žalobca určiť vlastnícke právo, teda neboli predmetom kúpy podľa kúpnej zmluvy z 30. 07. 1998. Aj z tohto dôvodu nie je otázka ohľadom kúpy celého oplateného areálu podstatnou pre dané konanie, pretože súdy nižších inštancií založili svoje rozhodnutia na základe iných skutkových okolností.

28.2. Uvedené odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a samotná polemika dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu však nepredstavuje vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. K tomu dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok.

29. Dovolateľ, ako už bolo uvedené vyššie, konkrétne nevymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorú odvolací súd riešil nesprávne, nakoľko išlo o otázky skutkové. Takáto otázka nemôže byť relevantná ani z hľadiska § 421 ods. 1 CSP a nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalobcu v zmysle tohto ustanovenia.

30. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľom formulované otázky nepredstavujú vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 CSP. Preto dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP. Rovnako dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol v tejto časti podľa § 447 písm. c) CSP.

31. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.